

DEBRECEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű és többzori hirdetések alk. szerinti a legolcsóbb árértékűnek fogadják minden külső költségért 30 kr.
Nagyobb terjedelmű és többzori hirdetések alk. szerinti a legolcsóbb árértékűnek fogadják minden külső költségért 30 kr.
Nagyobb terjedelmű és többzori hirdetések alk. szerinti a legolcsóbb árértékűnek fogadják minden külső költségért 30 kr.

A nyereségért nyelkéd az állam

Állam által biztonosság-kiszorolás
Állam által biztonosság-kiszorolás
Állam által biztonosság-kiszorolás

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség
300 márkánál nyereség

Jóakarattól — jóakarattól

Jóakarattól dolgában a közlebbi napok valóban nem voltak meddők. Tele volt pártunk iránti jóakarattal a debreczeni kormánylap szombati vezércikke is. Egy tubakó-nyóka orhangján tart keneteljes prédikációt s kijelenti, hogy a mi pártunkban van ugyan Verhovay-Füzesséry-Polonyi ügy, vannak személyes rokon- és ellen-szenvek, de ez — ugymond — nem fogja megölni őket, (már mint bennünket) mert a közös érdek mégis az, hogy a függetlenségi párt szaporodjék. Hiszen több nem is kell! Hiszen nem gyűlölik egymást annyira Füzesséry, Polonyi és Verhovay, mint önkönl Tisza Kálmán és gr. Szapáry Gyula, Istóczy és Wahrmann, Rohoney és Várdy Gábor! És az nem is fogja ölni őket — megölni — mert a közös érdek az, hogy a szavazatok... szaporodjanak. A függ. pártot (ez szavaival vezércikkiről a hirdető nagy T — ugymond — a szélső balhoz, tehát pártjához fordul) — az fogja megölni, hogy a közoktatási törvény a csendőrség feletti vitában nem cselekedték azt, a mit Hegedűs Sándor, Mórincz Pál vagy Körösy Sándor.

Hát kérem, ne tessék félni. A függetlenségi pártnak is érdeke a jó közbiztonság; nem tartjuk tökéletesnek a pandurok intézményét, maga ezikkirő is vehette észre szélhál korában, mennyire nem rokon-szenveznek ott a zsványssággal. De félünk ám attól, hogy a zsandársággal ismét fehér lovat csempészenek be Trójába! Jól átérték ezt a vidéken s melleleg mondván, nagyot kaczagnak azon a kormánypárti irón — a ki az országos függetlenségi párt vádolta a vidék föl sem veséssel, pártjánál, a mikor éppen az ő meggyőződésükön úgy ott ül a NAGY UR, mint a hogy ama pártot tehetetlen és gyámoltalan mindenki, ha a NAGY UR csak egy napra — ávozik Budapestről. Utí figura docuit.

A mi pedig pártunk egy némely férfianak a közoktatási vita alkalmával való magatartását illeti, arról sokat beszélt már ezikkirő is, mi is; hanem ez a végtelenül elcsépeelt téma ezuttal mégis alkalmat nyújt arra, hogy — ezikkirőnk irántunk való jóakarattól viszonzandók — mi viszont a kormánypártnak szolgáljunk jó tanácsal, a kormánypártot figyelmeztessük egy öt fenyegető nagy kellettenségre.

A szélső pártok (nálunk a függetlenség is a maga politikájában a szélsőnél is szélsőbb kormánypárt) átka, hogy a desperátus, az ellenszenves elemek oda sereglenek. A mi pártunk utolsó időben igyekezett megszabadulni azoktól, a kikkel nem örmest árult egy gyékőnyen, a kormánypárt pedig oly kevés tiszteletet tanusit saját pártja iránt, hogy a legközelebbi választások alatt szubvenzionált irókat, oly egyéneket fog jeltékel felállítani, a kik elvtagadás hírében állanak és — gyöngéden szólva — nem egészen talpig emberek. Miután azonban a mi jelölték leginkább illenek oly kerületekbe a melyekben a kormánypárt bukása biztos; miután ily kerületnek tekintik legelső sorban városunk I. kerületét, melynek országgyűlési képviselője Thaly Kálmán, a közoktatási vitában legerélyesebb kalapács a kormányjavaslat ellenében; miután a »Debr. Ell.« ezikkirőja állandó és nagy igyekezetet fejt ki éppen abban, hogy Thaly Kálmánt a saját pártja előtt gyöngítse s ép ezért foglalozik oly sokat a közléptanodai vitával: azt kell hinnünk, hogy éppen városunk I. kerületének kormányhú választói fognak azon már is rebesgetett szerencsében részesülni, hogy a kormánypártnak valamely megrendelésre dolgozó vezércikkirőjét képviselőjelöltjökül tisztelesse!

A pártunkat ért jóakarattól tehát hasonlólval fizetünk; ha Tisza Kálmán lesz a jelöltjük — arra sem szavaznánk ugyan, de elősmernők, hogy észélyes dolog az ország pak ez idő szerint leghatalmasabb emberére

szavazni; ha híres író kellene nekik s ök p. o. egy Jókai nevét írják zászlóikra, nem csodálnók, mert a milyen ellenszenves politikus, oly nagy, oly rokonszenves író, — de az ilyenféle képviselő-jelöltnek felléptetése oly megvetés lenne városunk kormánypárti választóira nézve, a mely nem csupán őket sújtaná, de velök együtt az egész várost!

Országgyűlés. A képviselőház szombati ülésében mindenekelőtt a miniszterelnök tett előterjesztést a ház további munkaprogramjáról, mely tudomásul vétetett. Ezután a pénzügyi közgazgatásról szóló javaslat tárgyalása folytatott és pedig a tennapelőtt függőben hagyott 13. §-nál, mely felét hosszú és es elenk vita folyt 1/2 óráig. Az igazságügyi bizottság szövege mellett szólalt fel Lázár Ádám, ki csipősen beszélt Hegedűs Sándor előadói működéséről; utána Literaty Ödön és Teleszky, a ki az igazságügyi bizottság álláspontja és szövege ellen felhozott érvekkel foglalkozott. A pénzügyi bizottság szövege mellett Eles Henrik és Hegedűs előadó beszélték, mely a öbbi Szilágyi Dezső, Teleszky és Lázár Ádám ellenérveit boncolgatta kormánypárti kötélességéért. — A 13. § feletti vita eredménye az lett, hogy a többség elfogadta a pénzügyi bizottság szövegezését a Literaty által javasolt „is” szó hozzátoldásával. Még két szavast fogadott el a ház s következtek aztán a kérvények, melyek mindenképpen a kérvényi bizottság véleménye szerint intézettek el. Már két óra volt, midőn Pauler miniszter választott Komjáthy interpellációjára a tudvalevő kegyelmezési ügyben. A választ a ház helyesléssel s maga az interpelláló is tudomásul vette. Végezték Kállay János terjesztő elő interpellációját a Nyiregházán emelkedő vánsorompó iránt. Ezzel az ülés véget ért.

Belföldi hírek. Simor János hercegprímás, mint a „Magy. Állam” jelenti — holnap, kedden ismét püspöki tanácskozást hitt össze. — A nagyszombati gazdasági egyesület által rendezett gazdasági és iparkitállást Esterházy István gróf főispán f. hó 5-én délelőtt 10 órakor nyitotta meg. — Torontálmegye országgyűlési képviselői máj. 5-én gr. Karácsonyi Guidó vezetésével küldöttségileg átnyújtották a miniszterelnöknek Torontálmegye tiltakozását a kikere kítés tárgyában. — A szabadkai ügy. Jankovich főispán a szabadkai árva-pénztárnál nagy mulasztásoknak jött nyomára, minek folytán Zomborcsévits József árva-pénztári pénztárnok és Lévy Simon városi főszámvevő hivatalos állásuk alól fölfüggesztettek s ellenük a fegyelmi vizsgálat elrendeltetett.

Külföldi hírek. Ligr J. cseh születésű, Oroszországból Belgrádba érkezett nihilista el fogatván, gyanús papírjai között a dynamit-bombák készítésének módjára nézve írott utasítás találtatott. — A dublini törvényeszek Hanlon Lőrincz Field esküd: ellen elkövetett gyilkossági kísérlet miatt vétkesnek nyilvánította és elethossziglani kényszermunkára ítélte. — Az alsó-házban Gladstone kijelentette, hogy az eskütörvény feletti szavazást csupán szerencsétlen véletlenségeinek tekintheti, mely a kormány részről semmi akciót sem föltételez. — Bradlaugh a képviselői esküt kívánta letenni. Northcote azon indítványa, hogy neki az eskü letétele megengedtesse elfogadtatott. — Bécsben 1000 pékség tüntetett az egyet épületében. Összetörték a lufort, bezúzták az ablakokat, mi közben összeütközés támadt a rendőrséggel. Az utca erre elzártatott, mire a rend ismét helyreállt.

Az orsz. függetlenségi párt pénteken tartott értekezletén felszólalás történt cumulált tárgyalási eljárás felett, mely szerint pontos törvényjavaslatok szakadatlan egymásutánban tüzetnek ki, úgy, hogy azok eltanulmányozására idő sem engedtetik. Ez irányban fog a házban is felszólalás történni. Tárgyalatott azután a törvénykezési szüneteléséről szóló törvényjavaslat. György Elek, Lázár Ádám, Olay Lajos, Vidliczky József s többen szó-lottak hozzá. Általánosságban elfogadtatott. Ezzel az értekezlet véget ért.

A négyes vasuti értekezlet (conference a quatre) első formális ülése, mint értesülünk, folyó hó 6-ikára van kitűzve. Emul-tettük annak idején, hogy a formális ülésekre az értekezlet tagjai az eddig követett szokás szerint csak kész határozatokkal szoktak összejönni, miért is az első ülés csak akkor fog kitűzteni, ha a megelőző bizalmas megbeszélések már bizonyos eredményre vezettek. A fen-tebbí hírből tehát követhet, hogy a bul-tunkra különben sem vonatkoztak a kérdés meritumára, eloszlatni sikerült.

Kossuth Lajos válasza.

Kolozsvár város üdvözlő iratára. (Felolvastott a máj. 4-iki városi közgyűlésen.) Miel en tisztelt törvényhatósági bizottság! Hálás érzéssel iktatom Kolozsvár sz. kir. város kegyes üdvözlő iratát a szives megemlekezés erekljei közé, melyekkel viszontagsá-gos életem nyolczadik évüzenének lejárata a távol haza minden részéből megíztelteték. Mi vagyon én bennem, jóra tehetetlen hontalan öregben, a mi megindítható hazám fiait, hogy mielőtt életem pislogó mécsé vég-kép kialudnék, hosszú hontalanságom száraz földjét a vigasztaló megemlekezés üdítő esőjé-vel igy megöntözzék?

Nincs semmi, mint egy oly multnak em-lekezése, melynek iránya a jelenével kiálló ellentétben áll. A jövődöre tartozik eldönteni, vajjon csalatkozom-e vagy nem, ha azon hitnek eu-gedem át magamat, hogy midőn egy ily ész-revetelre sem méltó velet en, mint az én 80-dik születési évnapom, elég arra, hogy a köz-gyűlet a magyar haza nagy részében, a ke-gyelet áramlatával forduljon azon multnak em-lékei felé, melynek a jelen egyenes megtaga-dása; ez nem tőnény felvilágás, mely nyo-mot nem hagy maga után, hanem egy neme-ges önkéntes „plebiszcium”-nak, melynél az én nevem csak alkalmul szolgált arra, hogy a magyar kehelből az idők és viszonyok semmi változata által ki nem írható aspirációk tág körben nyilatkozatra jussanak.

S minthogy e nyilatkozat logikájánál az én csekély személyem merőben elenyészik, szabad megjegyeztem, hogy én e kegyetes visszafordulást a multnak hagyományai fele-termeszetesnek talalom. Elő fát gyökerei tartják fenn, gyökerei táplálják. Nemzetek elő fák, melyeknek fen-tartó, tápláló gyökere történelmük.

Minden kornak megvan a maga vezér-eszméje, mely a kor törekvéseinek irányt szab. Az emberi dolgok rendjében fekszik, hogy e törekvés némely egyesek munkásságában prouncziáltabb módon jusson kifejezésre, mint másokéban, de azok, a kiknek e prouncziál-tabb munkakör jutott, nem szerzői a kor ve-zéreszméjének, hanem annak produktumai; szerepük a képviselés szerepe, nem a te-rementésé.

Az igazság érzete nem is engedi elfo-gadnom a tisztelt bizottság azon szavait, hogy „én gyujtottam meg a szövetneket, mely ho-nunk ujjaszületési korszakát bevilágítja;” még a leghizelgőbb betudás is legfőlebb azon eis-merésig mehetne, hogy egyike voltam azoknak, a kik azt oly magasra tartották, mint a meny-nyire kartuk ért. A mi meggyujtotta: az ama-láthatan an nagy hatalom, melyet korszellem-nek neveznek, s a mi ép azért nagy hatalom, mert nem véletlenül születik, hanem nemze-dékről nemzedékre terülő szükségeknek, szá-zadokon át halomra gyűlő tényeknek ered-ménye.

Abban azonban a tisztelt bizottság az én meggyőződésemmel is kifejezett adott, hogy a korszellem által meggyujtott ama szövetnek, mely azt a korszakot bevilágítja, nem annak az egy mulekony kornak, melynek egyik porla-dozó romjaként maradtam ekkorig fenn, hanem „nemzedékek számára vala gyujtva” és én, ki hontalan magányomban nagyon reá értem a történelem törvényeivel számot vetni, meg is-vagyok győződve, hogy azt a szövetneket, bár időnkint csak pislogni látszassék is, sem a tul-anagyias irány szengőze, sem a viharok fer-getege el nem oltathja.

Megilletődött szívvel köszönöm a tisztelt bizottság azon kegyes ítéletét, hogy az, a mit igénytelen közéletemből az „önzetlen hazafiság, jellemzilárság és tetterd” címével méltó-zatik megajándékozni: „jutalmat a honboldog-ságban arathatna”. Isten a bizonyosságom, hogy más jutalomra soha sem vágytam; de épen mert másra nem vágytam, keservesen fáj annak tudata, hogy ezt megérdem nem engedte-tett; de vigasztalást keresek a tisztelt bizott-ság azon biztosításában, hogy szent sugallat lelkesíti a magyar kebelket a hon maradó felvirulásán csüggedetlenül munkálni.

Ebben remény van. Csak adja meg az a szent sugallat a rendíthetlen hitet, hogy az a szer éves Magyarorszában, a mint meg van hivatás úgy a tehetség sem hiányzik vissza-szezezni a maradó felvirulás alapját; az öndől államiságot, és a hit, melyről megmondá az Iáveztő, hogy hegyeket képes mozdítani, a reményt valóságáá fogja érlelni.

A tisztelt bizottság beceses levelének azon sorai, melyekben említve van, hogy a sokat hányatott hazában küzdelem küzdelemé vált, eszembe juttatják a korszak-alkotó emlékeket, melyek a váltakozó küzdelem multjából Kolozsvár névhez fűzvek.

Ott tartatott Erdélynek azon országgyű-lése, melyen János király özvegye, Izabella,

azon jóslattal adta át Szent-István koronáját Ferdinándnak, hogy az soha sem fog többé magyar fejre tetetni.

A baj nem ebben, hanem a kumulált nem magyar érdekek nyomásában van. Es sok másom kivül ott tartatott meg Erdély utolsó külön országgyűlése is, mely a magyar hazát a maga történelmi egységebe azon reménnyel állította vissza, hogy egysé-gében feltalándja azon erőt az idegen érde-kek nyomásának ellentállani, melylyel a ketté szakadt, de ugyanazon egy hatalomnak hódoló test két tagjának külön-külön egyike sem birt.

E remény megvalósulását a legutóbbi évek, megközelítés helyett hátrább vetettek; de engem sem ez a csapás, sem az annak nyomában keletkezett anomáliák meg nem za-varnak azon hitemben, hogy az a remény mégis valósulni fog.

En a jelent a történelem folyama amolyan mulekony kiáradásának tekintem, melynek a mint állandó léteka nincs, úgy állandó jel-lege sem lehet, de Kolozsvár városának ez át-meneti időszakban egy oly hivatás jutott, mely még annál is sokkal fontosabb, melyet honvédelmi tekintetben a hajlandan birt, a mig falai egy részének lerontásával hadi fontosságát Bussi-Rabutin meg nem szüntette.

Addig Kolozsvár egyik vára volt azon Erdélynek, mely a magyar szabadságának erődje, s tábora volt. Most hivatása, hogy vára legyen a ma-gyarságnak a honbontó törzsnökös közt, mely körülötte zsihong; vára legyen a ma-gyarságnak ama szomszéd felé, melyet a szláv tenger fenyegető dagályával szemben saját bizton-sága érdekében zászlóját emelne utalni a magyarra; s azt hiszem, utalna is, ha Ma-gyarsorszában nem a keletfelé terjeszkedés ambiciózájának engedelmese erő tárházat, hanem önzéltias állomást látna, melynek öntudatos poli-tikája lehet és van.

A multakban karddal küzdött Erdély s Erdélynek fővárosa a magyarságrért; a kardra még szükség lehet, még szükség lesz, de most a magyar műveltség, magyar tudomány, ma-gyar polgárosultság fölényének fegyvereivel is kell küzdenie. Innen kell lobogtatni a magyar állami típusú zászlóját amott délkeleten, a mint lobogtatá a magyar nemzeti lét fentartá-sának zászlaját a multakban. A mig a nemzet el, a mig nyelve fejlődik s fejlődése lépést tart a haladó kor szellemével, a magyar meg-fogja tartani a „primus inter pares” szerep-nek tekintélyét, melynek jogát egy ezredév történelme, minden kontroverzián felül helyez, s ha ezt megtartja, lehet többé-kevésbé szo-moru korszak, mint volt nem egyszer a mul-takban, de veszte semmi sincs.

Hát bizony a magyar kultúra, a magyar intellektuális emelkedés kimondhatlanul fontos hivatás.

A mély tisztelet adójával hódolok Kolozsvár városának a dicsőséges erélyért és buzgalomért, melylyel e fontos hivatás mezején előre tör.

Isten áldása kísérje hazafias hivatásának utján.

Fogadja kegyesen szives megemlékezésé-ért hálás köszönetemet.
Kelt Turinban, márcz. 31. 1883.
A mélyen tisztelt törvényhatósági bizottság alázatos szolgálja
KOSSUTH LAJOS, m. k.

Tisza Kálmán kormányelnök és belü-gyér azt választotta Pestmegye küldöttségének, mely nála említtet megének a feldarabolást illető tiltakozását tolmácsolta, hogy ő nem ismerheti ugyan el azt, hogy Szegednek megyei székhelyébe való tétele nem képezne országos érdeket, mind a mellett nem zárkózik el az elől sem, hogy ennek daczára is lehetnek, sőt vannak is maga-sabb állami tekintetek, melyek a ké-rd smegoldása körül különös óvatosságot parancsolnak. Ezekhez képest ő — igy fejezte be beszédét — mindezeknek szem előtt tartásával fogja a kérdést tanulmányozni s e szempontból fogja annak idején a most benyuj-tott kerényeket is figyelme tárgyává tenni.

Hungaria irritanda. A „Pester Lloyd”-ban egy konstantinápolyi „olasz irritandista”, vallami Ferrari, azt a leleplezést teszi, hogy van német, oláh tót, görög, egyiptomi és, és... van tessek kitalálni! van... „Hungaria Irri-most tessek kitalálni! van... „Hungaria Irri-denta” is! A „Pesti Napló”, az egyesült el-denták közlönye, annyira megirántunk való leuzek közlönye, hogy előbb a függetlenségi pár-jóakarattában, hogy előbb a függetlenségi pár-tot, aztán azon töredéket, melyet Verhovay és Szalai Imre urakkal azonosít, óriási spongyiá-val mossa ezen irritandizmus gyanuja alól. Irri-dens vagyis megváltatlan Magyarország, melynek megváltatlan alkatrészei lennének! Annyira neveltség- és való összekötés gyanujától tisz-tázni, hogy magunk nem is teszünk.

Debreczen városa közigazgatási bizottsága f. hó 5-én, szombaton tartá ülést. Elnököt a polgármester, Simonffy Imre kir. tanácsos, ki előterjeszté a múlt óra vonatkozó jelentését. Ennek egyes tételei: I. Rendészet. A rendőrség által letartatott: lopásért 5, sikkasztásért 1, rendőri kihágásért 56 egyén. — II. Iparügy. A kapitányi hivatal, mint első fokú iparhatóság által 21 egyénnel látott el iparengedéllyel s pedig: szatóc 6, vendéglős 4, csizmadia 2, kávé-üzlet 2, különböző iparűzők 7. — III. Honvédelmi ügy. A m. k. 80-ik honvéd-gyalogdandár tanácsalójához tartozó legénység apr. 15-én bevonnult s a vágóhídi volt laktanyában, a Rust és Müller, továbbá a Spitzer-féle városi sátrakkal lett beszállásolva. A f. évi pünkösdtől 1884-ik évi pünkösdig szükséges katonatiszti szállások, irodák, raktárak kibéreltek. — A városunkban állomásozó közös és honvédsapattok létszáma tett összesen 1984 embert 471 lóval. A lakosságban volt szállásolva 112 ember 60 lóval; átvonulóképen 3 törzs, 5 főtiszt és 6 főny legénység 42 lóval. Előfogat adatot 4. — IV. Adóügy. Állami adó fejében befizetett a lakosság által az 1875. évről 95 frt, az 1876-82. évekről 5290 frt 06/10 kr, a folyó évről 7648 frt 32/100 kr, késedelmi kamat 383 frt 70 kr. Összesen: 13,417 frt 09 kr. Hadmentességi díjból befolyt 507 frt 97 kr; helybeli illetékből 4291 frt 28 kr; idegen adóból 2 frt 40 kr; idegen illetékből 5470 frt 16 kr. A jelentés tudomásul vétetett. Papp Ferenc főjegyző jelentést tesz a gyámpénztár véletlen megvizsgálásáról, mely szerint találtatott a pénztárban készpénz 705 frt 14 kr, 5000 frtos tak. pénztári könyvecské; betáblázott kötelezvényekben: 488,185 frt 60 kr. Értékpapírok összesen 13,330 frt értékben. A tartalékpénztárban 7038 frt 59 kr. A jelentés tudomásul vétetik. — Beker Mihály arvaszéki elnök jelent a városi árvaügyek állapotáról: 1883. márczius 31-én gyámság és gondnokság alatt voltak 2925, április 30-án 2940. Vagyontalan árva van 891. A gyámpénztár állása 3066 frt 67 kr. — Steinmuss adófelügyelő jelentése szerint 1883. április hónap: Hátralék 1882. év végével 113,812 frt 06 kr; 1883. évi tartozásnak II. évnegyedi esedéke: 196,010 frt 08 kr. Befizetés április 30. 89,361 frt 25 kr. — Dr. Tegze Imre városi főorvos havi jelentése: Az idő április havában többnyire borongós; az egészségi állapot, a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi által volt megtámadva. Meghalt április hónapban 66 férfi, 53 nő, összesen 119 egyén. Népesedés: született 70 férfi, 65 nő, összesen 135 egyén. Házasságra lépett 22 protestáns, 2 r. cath., 3 izraelita, összesen 27 pár. A hasznos házi állatok között sem járvány, sem ragályos betegség nem mutatkozott. — Tóth Mór kir. ügyész a felügyelethez álló központi fogház állapotáról következőket jelenti: Az egészségi állapot türethető, az élelmezés szerződésszerű volt. A rend a fogházban e hó folyamán alatt is szigorúan fentartott. Rabfogalom volt 118. Szaporodás 30. Fogyas 27. Rablétszám apr. hó végével 91. Ebből elítelt férfi 50, nő 3; vizsgálat alatt férfi 26, nő 7; felelőzetes férfi 5. A múlt hónapban bejelentett 57 új bűntény. A foglyok élelmezéséért fizetett az állam által 354 frt 42 kr. Rabtartási költség tértiményből befolyt 93 frt 69 kr. Rabunka keresményből 16 frt. Figyelemmel van az örök, mint a rabok közül senki sem lett megbüntetve. Az összes jelentések tudomásul vétetvén, a gyűlés véget ért.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Házasodjék meg!

— Házasodjék meg, édes barátom! E szeretetreméltó indítványt lepett meg nem rég Coralie, a ki nevét bizonyára azoktól a pompás korall ajaktól nyerte.
— Hogy jut eszébe asszonyom! Lásd én... — de higgye el! én még őr se vennem el.
— Borzasztó ellenszenv a házasság iránt! — Hanem azért érthető dolog. Engedje meg, hogy kimagyarázzam magamat. Ne számítson azon »költői« lelkületük közé, kik a világon »nem találnak szívet, mely őket megértse.« Kik elméleteket alkotnak magoknak Byron, Heine és Vajda János nyomán, s a női szívet — persze nem élményekből — a hütlenség és gonoszság valóságos tárházának tekintik. Azok közé sem tartozom én, a kik képtelenek a bál s az élet turjaiban egy csomó kosarat, s már most úgy tesznek, mint a népszinmű kántora: »megvetik Rózsát.« Ideálokat sem keresek az életben, sőt legkedvesebb ábrándomat képezi egy kis lombáryalt ablakoska, melyen belül...
— Tudom, tudom! Melyen belül mosolygó nőcske ringatja a trón utód bölcsőjét, s az asztalon a despotát várja egy tál párolgó krumpli leveles. Lásd ily formában még leginkább kapható a boldogság. A bájós nők, kik a krumpli leveles elkészítésében valóságos remekelnek, csak úgy hamisznak a vidék házi-tűzhelyei előtt.
— Oh igen szép öntől édes Coralie ennyi találmányosság, de ne felejtse el, hogy az író rendszeren nem fogadná el életnek, a mit képzeletben alkotott magának. Hiszen már maga a képzelet nem más, mint álom arról, a mi nem létezik. Mások a képzeletnek semmi dolga sem lenne, s heverhetne a suton.

Debreczen-nánási vasut.

H.-Böszörmény, május 4.

Kovács András polgármester a nagy-számú megjelent képviselőket szívélyesen üdvözölve, a gyűlést megnyitja.
Mindenek előtt jelezi hogy Nagy Elek volt városi számvevő s a debreczen-nánási helyi érdekű vasut ügyében választott végrehajtóbizottsági egyik tag távozásával t. LENGYEL Imre urat, mint az ügyvel teljesen ismerőst, e közgyűlés jóváhagyása reményében, végrehajtóbizottság üléseire maga mellé társul hívta.
Eljárása általános helyesléssel fogadtatik.
Addig is, míg a végrehajtóbizottság elnöke által megküldött, már ideiglenesen érvényben álló szerződést felolvastatná, elmondja hogy Böszörmény, a Hadház felé építetni czélba-vett szárnyvonala 33 éven át 17 ezer forint biztosítást vállalt el; elődjá hogy midőn később egy debreczen-nánási vonal építtetése merült fel színre, közönségünk elállva előbbi nézetétől, az őt megillető rész arányában annak kiépítéséhez is csatlakozott s hogy határozatainak érvényre jutásáa czéljából végrehajtóbizottságáa teljhatalmú küldte polgármestert s számvevőt, végre hogy bizottság e vasut ügyben 1880-an óta sokat munkődött s cselekményeinek minden eredménye időnként bejelentve s elfogadva lett minden közönségünk által; fölemlíti hogy végrehajtóbizottság egy brüsszeli bankkal — mint tudjuk más szerződést is kötött mely bank azonban talán fulmerült roncsált pénzügyi viszonyai miatt viszályba lépett, amde végrehajtóbizottság, az érdekelt városok képviselői testületének megbízásából vett utasítás folytán tovább fűzte a tennivalókat s közelebb egy házai társulattal a felolvasandó szerződést létesítette. Azon reményben van, hogy azt ki ezeket hallotta s ki ezen ügyet közönségünk jövő felvirágzására irányítottak tartja, még ha ellen nézeteket táplálna is, — szerecséje leend meggyőződni.
(Élénk helyeslés, egyrésztől, másrésztől zúgas.)
Szenté Bálint olvassa eljegyző távollétében az ideiglenes szerződést.
Polgármester mielőtt a tárgyelefit vitát megnyitná, jólesőleg jelezi, hogy a szerződött társaság egyik vezető egyénisége hazánk jeles fia, volt pénzügyminiszter Széll Kálmán.
Ranky Béla óhajta, hogy e fontos ügy tárgyalásánál a házaspályók tartassanak meg, mely felszólalásra polgármester figyelembe ajánlja hogy a szólni akarók nevéket előre bejegyeztessék s a tárgyhoz legfőbb kétszer szóljanak.
Lengyel Imre, ki a vitát megkezdi, meggyőző s tárgyilagos, hosszú, de folytonosan nagy tetszéssel hallgatott beszédében elmondja hogy Böszörmény, ha ezen kindelőző kedvező alkalmat meg nem ragadja, talán hosszú, de ideig vagy soha sem leend alkalma magát a világ piacczal összekötni, hogy a Debreczen-hadház-csapi kőut Böszörményen keresztül általe hadászati szempontból a kormány által nem engedhető meg, rendes kőut építtetése pedig a mily hosszadalmas ép o y költséges; hogy a világ kereskedelemtől közlekedési ut hiányában elvan zárva városunk, éreztük a hadházi szárnyvonallal kiépítésének felvetésénél; hogy elsőrendű természetű piacunkkal s ugyszólvá anyavárosunkkal Debreczennel jobban szeretnénk az összeköttetést: éreztük midőn figyelmünket azon irányra fordítassuk s akkor éreztük a jövő nemzedék iránti magas elköte-

leztetésünket, előbb a hadházi, később a debreczeni vonalra megszavaztuk a szükséges költséget; végrehajtó bizottság soha sem terjeszkedett túl a 17 ezer forinton, mindenkor lelkiismeretes kötelességének tartotta az érdekelt városok javát munkálni, s reméli is hogy eljárását e nemes közönség helyesléssel fogadja. (Nagy tetszés és helyeslés) — Folytatólag köztudomásra hozza hogy 5700 frtnyi összeg az, mely arány szerint a kiépítési költségből Böszörményre eső százezerharsház forintnak 50 évig fizetendő kamat és törlesztési terhe lenne. Nézeté szerint e közönség méltósága s a már tárgyban hozott határozatokból folyó nagy erkölcsi kötelesség követeli a szerződés helyeslést.
A fedezeti összeg miként előállítására nézve megemlíti, hogy az vagy jelzálogra, betáblázott kölcsönből vagy községi adóból teljesítendő, (zúgas az ellenzék kis tömegében.) ajánlja hogy jelzálog kölcsön vétessék fel s táblázások be a város erdő birtokára, és évenként fizetendő kamat és törlesztési összeg bevesztessék az által, hogy a közmunka váltás-gy czimben évenként befolyó összeg fele részé, 4000 forint kéréssek el a magas kormánytól s midőn ez hite szerint meggyerve leend, közönségünk évenként csak kétezer forintot kellend pótolnia, mit pedig sajátján, vagy sokallani senkinek sem lehet. Végül kérve közgyűlést a bemutatott szerződés kellő figyelem meláztatására; annak és a javaslatnak elfogadását ajánlja.
Uzonyi Péter a szerződést tárgyalni kívánja, minthogy azt minden tételében talán nem is érti, kéri annak ismeretlen kifejezéseit különösen az elsőbbségi és törzs részvény közötti különbséget megmagyarázni. Meggyőződése szerint e vasut 3 százaléknál többet nem jövedelmez, már a vasutak példájából tudja ezt, fel hogy a vállalkozó társulat újabb követeléssel fog előállni, ha befektetett tőkéjének kamatát évenként be nem veszi.
A felvilágosítást illető kérésére Lengyel Imre által adott válasza után Uzonyi Péter elviseheltelemnek tartja a népre rovtov s mindezen haszon nélkül járó terheket. Azt hiszi lesznek öten, kik vele együtt névszerint szavazást kérnek. Ö semmi esetre sem kívánja a vasutat életbe léptetni.
Lada János, ha a közmunka váltást meggyernék, megszavazná a vasutat, de nem azért választotta meg hogy új terheket rójon a népre, kívánja a névszerint szavazást.
Mező Mihály nem ugyan ezt a dolgot, (érsd a szerződést.) de tudja hogy miről beszélnek. Ha bizonyos volna hogy mennyi esik egy emberre, ő a maga részét aláírná, de — minden oda nem tartozó egyebek felemlegetése után — nem kíván járulni újabb teher megszavazásához.
Czincz Ignác olyan helyzetben van-e kérdés tárgyalásánál, a milyenben senki sincs e házbán; ugy van mint a cigány, ki a kutyakán keresztebe tett keskeny deszkán fektett deszkán fektett s akármire akart fordulni; veszedelmet látott. Őt is gyanúsítják bizonyosan, akár mellette akár ellene szól, sajnálja ezt de nem tehet róla; ő meggyőződésből beszél; bár hallotta a Lengyel Imre érvelését, meggyőző beszédét, de egy debreczen-nánási vicinális vasutnak sem szükségét sem hasznát nem látja.
Ezután Kohn Dávid városi tisztii főorvos tartotta tárgyilagos, hosszú, köztetszést aratót beszédét, melyben utalva arra hogy városunk a szellemi és anyagi izmosodás egyik kiváló tényezőjének, közlekedési utainak — az őt népessége és nagy terjedelmű birtoka után

megillető rendbe hozására évtizedeken át semmit nem tett, óhajtott volna, hogy ma — a midőn a vasutak minden oldalú hasznosságáról mindenki meggyőződve van; végrehajtóbizottság munkálása egyhangulag fogadtatott volna el; szerinte a képviselői közgyűlés bünt követtve el, ha meg nem szavazná azt. Csatlakozik a Lengyel Imre által tett javaslatához.
Sovágó János szerint nem pusztul el a város ha soha vasutja nem lesz is, sok márnékunk ugy is a bajunk; ha a mint ő értezte, nem jön ki évenként a perczent, azt is fedeznünk kell.
M. Szabó Mihály mindenik előtt kijelenti hogy a Lengyel Imre által mondottakat magáévá teszi, azután a vasut nagy előnyeit hosszadalmasan fejtegetve; felelmi igyekszik mind azoknak, kik az ellen egyik másik irányban kétélyeket táplálnak, végül ajánlja a szerződés elfogadását. (helyeslés.)
Lédig Sámuel hivatkozik arra, hogy ezer forintot szavaztunk meg már két ízben, és most 6 ezertől felünk, ezt következtelenségnek tartaná kész örömmel meg nem ajánlani; a városnak nem 6 ezer forint haszna lesz abból ha vasutja lesz. Ő nem szivesen hánja ki a pénzt, hasznátalanra meg nem is, de a jelen esetben áldozatot hozni is kész. Részéről köszönetet szava a bizottságnak buzgó munkódésért. (élénk helyeslés.)
Szabó Mihály kifelede beszédéből, hogy terühnik apad az által is, mikép nekünk kisajátítási költséget nem kell fizetnünk, de meg a közmunka váltásig is nagy összeget tesz évenként s reméli, annyira könnyebbé-günkre szolgál, hogy alig kellend évenként valamivel pótolnunk. (Ugy van, helyes, igaz!)Szenté Bálint állítása szerint az terheli a népet, ki annak javát nem munkálja. Ő neki is programja az, mit itt némelyek a népre való hivatkozással elmondtak, hogy ne fizessünk, de itt arról van szó: mikép segítünk a népen, sőt mivel mindnyájan a nép egyeteméhez tartozunk, hát önmagunkon és mikép munkáljuk a jövő nemzedék boldogságát. A szakemberek, valamint a végrehajtó bizottság nem szól, de a költség honnan és miként előszerzését illetőleg elfogadja az 50 év alatti részletfizetést. (Általános helyeslés.)
Uzonyi Péter nem szólt volna, ha a vasut mellett nyilatkozók között valaki azt mondta volna, hogy bűnös az, ki a vasut ellen szól. Ő mindenki meggyőződését tiszteli, de az ilyen sértő és kártható kifejezéseket határozottan visszautasítja.
Polgármester állítja, hogy figyelt a szónokok beszédére, de sértés egyik által sem követeltet el. Kohn Dávid mondotta, hogy a közönség bűnös lenne, ha elodázná a vasutat, de e kifejezés felmagyaráztatik, ha azt egyes ember önmagára nézve sértőnek találja. (Igaz, ugy van!)Lada János is visszautasít mindenféle sértő kifejezést.
Ranky Béla teljesen elfogadja a Lengyel Imre által tett indítványt, azonban kötelezőleg kimondatni kéri, hogy közönségünk az évi 6000 frt kamat és törlesztési költséget, tekintet nélkül arra, hogy nyerünk-e valamint az államtól a közmunkaváltásból, teljesen bizonyítja. (Ugy van, helyes.)
Győrössy János szerint mi az a 6 perczent? hisz az a szegény nép, a melyre hivatkozás van, 3-5 frt adója után 18-30 krt fizet évenként csak s a teher súlyát viselik a nagyobb adófizetők. Arra, a kinek 20 frt adója van, esik egy forint husz krajczár egy évre, hiszen ha egy vasárnap bemegy a pokolba (Böszörmény egyik nagyüevű

szenvedélyt, melyen uralkodni nem tudunk, s mely elég lenne családunkat szerencsétlenné tenni, az ne merjen valakit sorsához kötni. Eljen magának és magában üljen a percznek, s tegye a mit a zsarnok és tehetetlen uralkodója, a mússa kíván: ne legyen otthona, — éjei legyenek telve mámorral, táncz, dallal és regével, — viszonyaimban legyen örült, s kerresse vakmerőn azt, a mi az ő mesterségének olyan anyaga, mint a csizmadianak a bőr: a boldogtalanságot, a kétségbeesést. Mikor kitombolta magát, akkor aztán... alkosson. Mondja el a világnak a mit szépnék, vagy rutnak talált. Szegény ember! ne itéljük el! Késsé hasonlít a felfedezőhöz, ki végtelen tengerekre, lakatlan világrészekbe utazik, hogy az emberiségnek, mely e helyekre majd egész kényelmesen hajózáthatik el, hasznára legyen. Oh nem kell a házasság! Anyagból oldalom ördög válnék, vagy mar yr. Művésznőt, genialis nőt még kevésbé keresek... mert külön-külön legalább van mindkettőnkben valami eredei, együttvéve... neveltségesek. Lásd, a Chopin viszonya Sanddal nem lesz oly költői, ha belé papi áldás és krumpilveles vegyül. E gy e d ü l, ez a mi jövőnk. Egy percz minden állomáson, mert mi gyorsvonaton utazunk.
— S azt nem hiszi őn, hogy lehet nő, a ki házias, jó anya, hü önteláldozó, s még se... »liba?« eszes. művelt, szép lelku, s még sem »kék harisnya«, vagy emancipált (magyarul nekis zabadul!) a ki őnt érthetné, s nagy szerelmének erejével vezetné?
— Mondják, vannak ily nők. Néhány költőnek jutott ily anyja, hitvese. Azonban... én nem merek s nem tudok hinni.
— S ha »nem tud, nem akar« választani, mi lesz egy ilyen rossz elméletnek feláldozott életből?
— Oh édes Coralie! Egy kötet rim, egy felületes hírlapi nekrológ, a rokonok szenteskedő gyásza s egy jelöltelen sirhalom...
Gaspár Imre.

csapszél (Nagy t... bizottság... indítvány... zást sür... M... embere... mondhas... dottakat... M... hogy me... szüksége... ből kinev... hatalmaz... járt el a... szem elő... keit? Mi... nem leh... ev alatt... A... felhívásr... van: pol... első ind... L... kezdi, ho... általába... vicinális... jövedelm... ségek, h... tesítésén... jék, han... eszköze... ugyan ne... bevételb... ma a lev... pedig bi... jük; de... befektet... biztosít... a vasut... a most é... her vis... (Ugy va... Az... vel nyev... iparunk... mindenne... áron e... kötetesb... ségek va... anyagi é... valóan az... A... sokan, m... zett szer... huzának... peddig az... szorosan... (Igaz, he... Föl... jövedelm... gyümölcs... építéséve... példája s... Ezu... rozati ja... helyeslés... Utá... indítvány... S z... az Uzony... sát, mert... ságát s t... P o... vid nehé... elosztatja... R a... nem kívá... döttein... felhatalm... összegig... ügyben... L... leg tud... eljárás... annak é... kötésére... G... csátná s... meg nem... határoza... séget sz... bukás u... tól mive... C... riuti szá... P o... s z e r i... Ignác, I... Peter, L... A... vasut lét... h a t a n... k e t t e... A... sel fogad... élénk za... 10-én t... lesznek... leiratok... magánle... szék neg... negyedé... tári zár... c z e n... tárgyába... közö ja... földről s...

csapszék), elkölti ezt, vagy ennyit pálinkára! (Nagy tetszés.) Köszönetet mond a végrehajtó bizottságnak s járul a Lengyel Imre által tett indítványhoz. (Élénk éljenzés és helyeslés.)

Czincz Ignác névszerinti szavazást sürget.

Mező Mihály 3 napot kér, hogy embereket gyűjtsön, kik itt a magukét elmondhassák. (Nagy zaj, zavazunk! a mondatokat nem lehet érteni.)

Maga János szerint nem kérdés az most, hogy megszavaztassék-e vagy nem az évenként szükséges összeg, hiszen a közgyűlés a kebeléből kinevezetteknek 17 ezer forint adott felhatalmazást; most az a kérdés csak: miképen járt el a végrehajtó bizottság? működésében szem előtt tartotta-e az egyes városok érdekeit? Minthogy pedig a tekintetben kifogás nem lehet: elfogadják a szerződést s az 50 év alatt törlesztendő jelzálogkölcsönt.

A szőlásra senki feljegyezve nem levén s felhívásra is a tárgyhoz szólni nem kívánván: polgármester kéri Lengyel Imrét, mint első indítványozót, hogy zárbeszédét adja elő.

Lengyel Imre zárbeszédét azzal kezdi, hogy a vasut létesítése ellen érvelők általában abból indulnak ki, hogy az ilyen viczinális vasutnak nincs hasznuk, nincs jövedelmük. Nem lehet, hogy e nemes közönségnek, mint egyik részvényesnek, a vasut létesítésénél az volna célja, hogy nyereszkeké, hanem igenis hogy legyen jó közlekedési eszköz, melynek megnyerése által pénzkamatot ugyan nem huzunk, csak azon esetben, ha a bevételből, az elsőbbségi kötvények kitétt kamata levonásával marad bizonyos összeg, ezt pedig biztosítani nem tudjuk, előre nem merjük; de más oldalról a vállalkozó cég által befektetett hatszáz ezer forint kamatját sem biztosítják az érdekeltek városok és közönségünk, a vasut bármily csekély jövedelme esetén is, a most előállt kötelezettségnél nagyobb teher viselésére szorítható soha nem leend. (Úgy van!)

Azon haszon, melyet vasutunk kiépítésével nyerünk, abban fog nyilvánkozni, hogy iparunk, kereskedelmünk felvirágozand, hogy mindennemű nyerterményünk rendez forgalmi árákon értékesíthetése a világpiacra való összeköttetésbe jövünk és sokszorosan jön a közönségnek vissza az, mit most áldoztat hoz. Az anyagi és szellemi haladást már mi is, de kiváloan az utókor tapasztalni és élvezni fogja.

A nép megterhelhetőségéről is szóltak sokan, mintha a vasut pártolók az ugynevezett szeretett szegény népre erőszakos terhet huznának, kárhözvont eljárásnak nevezik ezt, pedig az a szegény nép egy nap alatt háromszorosan is megkeresi ebbeli kötelezettséget. (Igaz, helyes.)

Főlemlíti végül, hogy a most oly kevés jövedelmet adó nagy terjedelmű szőlőskertekünk gyümölcs termének értékesítése a vasut kiépítésével Kecskemét, Körös és más városok példája szerint egy új jövedelemforrás leend.

Ezután olvassa írásban elkészített határozati javaslatát. (Csekély ellenmondás, zajos helyeslés, elfogadjuk, szavazunk.)

Utána Uzonyi Péter olvassa ellenindítványát. (Nagy zaj, szavazunk.)

Szabó Mihály még egyszer kéri az Uzonyi Péter által tett indítvány felolvasását, mert ő abban a közönség erkölcsi méltóságát s törvényt sértő kifejezést talál.

Polgármester él az aggodalmat rövid néhány szóval, élénk helyeslések között elosztja.

Ranky Béla a javaslat első pontját nem kívánja szavazásra bocsátani, mert küldöttünk már két ízben lettek közgyűlések felhatalmazva a mostaninál sokkal nagyobb összegig is végérvényesen intézkedni a vasut ügyben.

Lévai Márton egyszerűen helyeslőleg tudomásul venni a végrehajtó bizottság eljárását, az ideiglenes szerződést elfogadja s annak értelmében a rendszeres szerződés megkötésére küldöttéi határozatilag utasítaná.

Goldhammer Albert sem bocsátná szavazás alá az ügyet, mert feltéve, de meg nem engedve, hogy a közönség előbbi határozatai és e téren tett intézkedései vereséget szenvednek a szavazással, az esetleges bukás után az erkölcsi vereségtől és szegénytől mivel védjük magunkat?

Czincz Ignác követeli a névszerinti szavazást.

Polgármester felhívására a névszerinti szavazást kérik: Czincz Ignác, Uzonyi Péter, Mező Mihály, Szolnoki Péter, Lada János közgyűlési tagok.

A névszerinti szavazás megtörténvén: a vasut létesítése ellen szavaztak a h a r m i n c z h a t a n, mellette szavaztak n y o l c v a n k e t t e n .

A kihirdetett eredmény nagy lelkesedéssel fogadtattott s a bezárt közgyűlés általános élénk zaj között szétoszlott.

Városi közgyűlés. Az 1883. évi május 10-án tartandó bizottsági közgyűlés tárgyai lesznek a polgármester jelentése, miniszteri leiratok, kör- és átiratok, megkeresések, a magánlevéltári bizottság évi jelentése, az árvaszék negyedéves jelentése, a városi tiszt ügyész negyedéves jelentése, az 1882. évi házi-pénztári származás megállapítása, a debreczeni-németi vasut létesítése tárgyában kötött szerződés előterjesztése. Tanácsai előterjesztések az árvapénztári kezelésre vonatkozó szabályzat megállapítása iránt, a debreczeni-nyiregyház-csapi országút kiépítése iránt, a közmunka elszámolás és költségvetés tárgyában, a korcsmai hitekre vonatkozó javaslat tárgyában, a szóváti majorsági földről szóló szerződés változtatása iránt, a ha-

tósági tanszermuzeum s népkönyvtár felállítására iránt, Arany János szobrára 100 forint adomány megszavazása iránt, a z e z r e d é v e s h o n a l a p i t á s ünnepélye alkalmából az 1849-ki szabadságharc emlékének megörökítése tárgyában, a majlondi magyar segély-egylet kérelme tárgyában, a kegydíj, illetve nyugdíj iránti kérvények tárgyában, a városi kereszt-egylet megalakulásáról, a csángók fogadtatásáról, polgárosítás iránti kérvények, Fried János sebész oklevelének kihirdetése.

KARCZOLATOK.

(Az ördög része. — Bölcs ember volt Ferenc császár.) Az országban mindenfelé hol szántanak, hol beszántottak s nemsokára peng a sarló, meghajlik a buzavetés aránya s a gazda körülbelül elmondhatná, hogy milyen aratása van. A hivatalos jelentés majd írja, hogy „nem volt rozsdá, nem volt árvis s a fagy is csak szórványos s a n j e l e n t k e z e t t .”

Mekkora tévedés! Ha vetettél, ha aratsz, ne feledd el a régi mesét. Az van benne, hogy a földműves szerződést kötött az ördöggel; magáé — ugymond — a mi a föld felett van, az ördögé, a mi a föld alatt. Vetett búzát s így játszotta ki az ördögöt. Így van ez a meseben, de a valóságban bizony az ördög, a közönséges politika kétszaru ördögé játszotta ki a földműves!

Nem volt olyan együgyű, a milyennek híresztelik — de inkább bölcs ember volt Ferenc császár!

Azt kérdezte egyszer Metternich hercegétől, a maga hatalmas kancellárjától: Mit csinálnak a magyarok?

— Csöndesen vannak Felső! felel a kém rendszer nagymestere.

Kérdi megint Ferenc császár: — Hát most mit csinálnak a magyarok? — Isznak, duhajkodnak! felel Metternich!

— No akkor csak le azzal a sok adóval, mert baj lehet belőle!

Es most — olvassa a hírlapok újdonságait — azt kell hinnünk, hogy éppen azt az időt éljük, a melyben jó visszagondolni erre az adomára!

Egy ismerősünknek valami dolga volt a közkutatási miniszteriumnál. Ellenzéki képviselő mutatta be s egyenesen az államtitkárnak. Egy kérvény adatolt be, melyre az államtitkár rögtön rá írta, hogy „igen s ürgös!”

A képviselő megénezi az irónnal jelzett párszót s engedelmet kér arra, hogy a kérvényt maga vigye le az illető hivatalosbába. A mint kilép az államtitkártól, először is kitörli törölgumóival az államtitkár irását. „Mit csinál az Istenért!” formred rá emberesíti, s ki éppen a főírásnak örült meg. „Mit csinálak!” — felelt a tapasztalt ellenzéki. „Azt, hogy a közkutatási miniszteriumban, kellemetlen kérvényezők kijátszására, igen s ürgös et írnak az el sem intéződéi kérvényekre, s ürgös et azokra, a melyek várhatnak, egyszerű keresztet a valóban sürgősekre!” Embertünk nagyot nézett s beadott kérvénye csakugyan gyors elintéztést nyert.

Ajánljuk követésre!

Gill Balázs.

— **Uj fejedelmi találkozást** helyez kilátásba egy berlini lap. E közlés szerint Ferencz József császár- király Umberto olasz királyival egy időben tesznek látogatást Berlinben, hogy jelen legyenek Vilmos császár huszonöt évi uralkodói jubileumán. Okt. 9-én lesz ugyanis huszonöt éve, hogy Vilmos császár, akkor még porosz herceg, beteg testvérbátyja, IV. Frigyes Vilmos király helyett a regensséget átvette.

— **Bécs és a szabadság.** Máj. 5-én a „Gyógyterem” helyiségében, bécsi polgárok által egybehívott gyűlekezet, melyben arról tanácskoztak, miként fejezzék ki Bécs város elismerését a balpárti képviselők irányában, az iskolatörvény tárgyalása alkalmával tanúsított maguktartásáért, nagyszerű és fényes tüntetés színhelye lett. Mintegy hátszázan vettek részt az értekezleten, s ezek közt felsőházi tagok, a főiskolák tanárai, nagyiparosok, ügyvédek és orvosok. A bizottság által előterjesztett felirati tervezetet a jelenlévők dörög tetszés nyilváníttal fogadták. Az államügyészség azonban, még az értekezlet folyamában lefoglaltatta a feliratot.

— **Helyi hírek.**

* **A függetlenségi kör** e héten fog átköltözni új helyiségébe, a czeplő-utcai Király-vendéglő épületébe. Az új helyiség megnyitása nagy ünnepélyességgel történik meg, melynek részleteiről később lesz alkalmunk megemlékezni.

Az ünnepélyre összehívott program következő: 1. Előki megnyitó beszéd. 2. Szózat. 3. Visszatételek a kör múltjára. (Felolvasás.) 4. Ünnepi dal. 5. Szavallat. 6. Hymnusz.

* **A függetlenségi párt táncvigalma.** A debreczeni „függetlenségi kör” új helyiségébe 1883. május 14-én (pünkösd második napján) ünnepélyes megnyitásával kapcsolatosan, a függetlenségi párt pénztára gyarapítása végett a Király Lajos féle vendéglő termében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti jegy személyenként 1 forint; kezdete fél 9 órakor. Belépti-jegek a meghívó elmutatása mellett válthatók: Ötrökös Vég János ur fűszerkereskedésében, Mayer Ferencz úrnál, a körhelyiségben és este a pénztárnál. Felülszék hírlapilag nyugtatásnak. A táncvigalomnál id. Boka Samu zenekara fog működni. — Az izü ételek és italokról gondoskodva lesz. — Az ünnepélyen való tömeges rész-

vételre annál inkább felhívjuk t. polgártársainkat, mert ez alkalomra a főudvarból leérkező t. vendégeink előtt jelt kell adnunk a párt s ügye iránt való lelkesedésünkre.

* **Törzene és... zenetér.** Beköszöntött a holt idejé. Nincsenek színházi előadások, a zöldben sincs még eleven élet, a város unatkozik és ez unalom ellen egyedül a s ét á l á s b a n talál némi kis enyhülést. Debreczennek vannak gyönyörű sétateréi. Majd ha ki-zöldülnek a fák és rózsák virtnak a zöld pázsitban: a nagyerdő, a gózmalom melletti sétány, vagy a népkert egyiránt elragadó szép látványt fognak nyújtani, amely kielégítheti az üdülői vágyókat. De ezek a szép sétateretek messze vannak a központtól, nem mindenki teheti, hogy napjában fölkeresse azokat. És éppen azon osztályoknak, melyeket foglalkozásuk inkább a városhoz köt, legnagyobb szükségük volna a szórakozásra. Ezen a hiányon évek óta nem segített semmi. Oly nagy városban, mint Debreczen, kell, hogy a közönség szórakoztatására minden lehető legyen tétel. Mint értesülünk, a katonai tisztikar a kirívó hlányon segített — a törzenet rendszeresen be akarja hozni. D i t r i c h ezredes — a mint értesítenek — ez iránt már érintkezésbe lépett városunk hatóságával s dícséretes törekvésének megvalósítása most már csak a hatóságtól függ. Nagy baj volt, hogy terezen tartására alkalmas helyünk a főtéren nincs. Ilyenül a tisztikar a „Bika”-vendéglő előtti tért szemelte ki, ami csakugyan legalkalmasabb is volna reá, amennyiben a legnagyobb központ. De ezen tért a mostani állapotban nem lehet használni. Az aszfalt mellett nincs kövezet, hanem van, mihelyt egy kis eső esik, napokig tartó sár; azonkívül bérkocsiosk állomási helye. Tehát hogy e hely szórakozást kereső közönség találkozájává lehessen, szükséges a városi hatóságnak egy kis jóakarata. Terveben van s megegyezik a nagy közönség óhajával is, hogy a „Bika” előtti t é r k i k ö v e z t e s s é k . Ha ezt a város megteszi, azon esetben — úgy értesülünk — a „Bika”-szálló bérleje hajlandó asztalokkal, székekkel s mindennemű kiszolgálással ellátni a közönséget, katonai zenekar pedig kedvező idő esetén naponként játszanék ott. Oly egyszerű kívánság, melynek teljesítését nem lehet megtagadni, hiszen anélkül is, szépízetési szempontból sem szabad túrni a gyönyörű épület előtt a mi az más levegőt terjesztő sárt. A legnagyobb reményvel várjuk az ügy kedvező s hova előbbi eldöntését!

* **Adomány.** Garbóczy Sámuel sirmelékere B. Nagy János úrtól 1 frtot köszönettel felvettem. — Boros Sándor.

* **K. Tóth Kálmán** spotályi reform. lelkész, mint már említettük, e hó 10-én fog városunkba megérkezni. A polgárság nagyobb számmal fogja megérkezésénél üdvözölni. Gyülekezés: a függetlenségi körben csütörtökön délután 2 órakor.

* **H.-Dorogról** értesítenek az iránt, hogy ott a tegnapi tartott közgyűlésen a képviselő testület egyhangulag kimondotta, hogy megszavazza a debreczen-nánási vasut építésére szükséges hozzájárulási költséget.

* **Távgyaloglás.** Az áldozó csütörtökről, a rossz idő következtében elmaradt távgyalogás máj. 20-án fog megtartani. — Egyszermind megjegyezzük, hogy a növegyet f. h. 27-iki népünnepélyen a tornaegylet is részt fog venni

* **Sajtóhírlap.** Lapunk legközelebbi számában a b. ujjalú tüzöltő egylet által áldozó-csütörtökön rendezett táncvigalomról közölt tudósításunkban a hölgyközönség névsorából két kedves tánczosúdnak, Zsiday Mariska és Zsuzsika kisasszonynak neve kimaradt. Öszintén sajnáljuk e tévedést, s a hibát készséggel igazítjuk helyre.

* **Megfejtés.** Szombati számunkban közölt számréjtény megfejtését beküldötték: Zicherman Blanka, Juridesz Mariska, Keszei Erzsike, H. J. Kiss Lajos, Vági László, Juhász Imre, Csuka Lajos, Zicherman Géza, Rácz Károly, Zicherman Aladár, a h.-hadházi kaszinó — A másik számréjtény megfejtését beküldötték: H. J. K—ó J—f.

* **Kiss József** hajdumegyei tanfelügyelő ez idő szerint rendes negyedévi körutját végzi a tankerületben.

* **A debreczen-párisi kirándulás** tárgyában az előmonkálatok a mint halljuk annyira előrehaladtak, hogy a részletes program közzététele a napokban várható. Kapcsolatban fellemlíjük, hogy az írók és művészek társasága a f. év július havában Budapestről szintén tervez Párisba kirándulást, melyben csak 100 egyén és csupán az egylet tagja vehet részt.

A kirándulás tíz napra terjed s a részvételi díj személyenként s z á z forint. A debreczeni kirándulás részvételi díja, az ut hosszát Debreczenből számítva ennél jóval kevesebb lesz.

* **Polgári lövöld.** Az 1883. május 6-án tartott lövészet alkalmával díjjal nyertek: legjobb mély lövéssel: F o d o r József 1 db 2 ftoftallért, legtöbb kör lövéssel: B u d a h á z y Miklós 1 db 1 frtotallért.

* **Régi honvédel** kisértek tegnapelőtt városunkban örök nyugalomra; 71 évet élt, s vagy negyven év óta lakott Debreczen városában. Részt vett a szabadságharcban a debreczeni csatában, hol sebeket is kapott, s egyike volt a debreczeni 13 egyenruhás honvédeknek, kik élő emlékeik képezik ama mozgalmas időnek, melyre a mostani nemzedék szeret visszaemlékezni. Az elhunyt P e s z n y á k Sándornak hívták s a debreczeni honvédegylet mult szombaton temettette el a czeplő utcai sírkertben. Nyugodjanak porai kebekben!

* **A debreczeni iparos kör** létesítése tárgyában tegnapi délután a városháza nagy ta-

nácsteremben értekezlet tartatván, azon a megjelent tagok gyűjtőveiket átadták s az alájegyzések összeszámtatván, kitűnt hogy ezen ivenek a leendő körnek már 248 tagja van. Minthogy e 248 tag csak 21 iven van aláírva, s még vagy 50 iven kint van, azoknak beszedésére az elnökség felhatalmaztatott. Együttal az alakuló közgyűlésnek jövő vasárnapoz egy hétre leendő egybehívására, valamint ezen közgyűlésre a javaslat kidolgozására szűkebb körű bizottság küldetett ki, mely bizottságnak tagjait, az elnökségen kívül következők választattak meg: Szikszay Lajos, Eklí Gábor, Borsányi Viktor, Serly Ede, Huber József, Keszler Jakab, Vági Sámuel, Kiss Gábor, Fazekas Sándor, Szántó Sámuel, dr. Király Ferencz. Ezzel az értekezlet véget ért.

* **A pénzügyi tisztviselő** kuglizó egylete, a mint már írtuk, a tagok nagy számának részvéte mellett tartotta közgyűlését. A közgyűlés után kezdetét vette a „röpgyala-verseny”, mely kitűnt kedv jó özsonna és Oláh Józsi zenekarnak közreműködése mellett késő éjjel tartott.

* **Az önkéntes** tüzoltó-egylet tegnap délután a vásártéren levő másházánál tartotta gyakorlatait; e gyakorlatok a nyári hónapokban rendszerint minden vasárnap tartatnak. A tegnapi gyakorlat bár kitűnően sikerült, a délután keletkezett eső azonban megzavarta s a mászó szakasz kénytelen volt hazavonulni.

* **A helybeli polgári patkolási tanfolyamot** végzett tanulók tegnap tették le az elméleti és ma a gyakorlati vizsgát, a miniszteri, városi, a helybeli gazdasági intézeti, a keresk. és iparkamara küldöttéi előtt. A küldöttégek elnöke gróf Csáky Kálmán ezredes volt. Az eredményt kihirdetése és a jutalmak kiosztása ma délután történt meg. A jutalomdíjakhoz a miniszterium 15 aranyal és egy lövőszékkel járult; járultak még a díjakhoz a város 10, az iparkamara 5 aranyal. Mint értesültünk, a tanfolyamot végzettké kitűntökkel a vizsgát, melyen a miniszterium részéről Schwentzky főállatorvos és Prepeliczay honvéd őrnagy mint kiküldöttégek vettek részt, s az eredményt felett legnagyobb elismerésüket fejezték ki.

* **Borzasztó gyilkosság** követetett el néhány hét előtt H.-Bagoson s a debreczeni törvényszék előtt fog nemsokára tárgyalás alá kerülni. Szegény Károly, Szegény Lőrinc és Bazsa József ugyanis f. év március 20-án virradóra előre eltökélt szándékkal meggyilkolták h.-bagosi lakos öz. Kecse Sándorét, szül. Bazsa Máriát és fogadott fiát Horvát Imrét. — A gyilkosság elkövetése után az asszonyt ki is rabolták. — A gyilkosság után néhány nappal mindhárom tettest Debreczenben a csendőrből elfogták, s azóta vizsgálat alatt áll az ügy, mely azonban már befejezéshez közel. Mint ért-sültünk, ez érdekes bünter tárgyalása ez év június elejére lesz tárgyalásra kitűzve.

* **Sorsolás.** Egy himzett paplan, melyre a városban sokan tettek, s a huzás iránt talán érdeklődnek is, tegnapi sorsoltatott ki. A tegnapi mezejített sorsolásnál a szerencse Beke Imre városi kiadót érte, ki a díszes paplant „Blanka” névre nyerte meg.

* **Öngyilkosság.** Szabó József 17 éves fiatal ember ma reggel csapó-utcai lakásán felakasztotta magát. Tetének indoka ismeretlen.

* **A debreczeni szűnyeggyelete** multkor közgyűlése által javaslat készítésre kiküldött bizottság e hó 8-án, holnap a város kistanácstermében gyűlést tart.

A talmudból.

Mester oktat, lelkét átveendő Halgatódzni összegyűlte Spongya, tölcser, szita, rosta, Négy tanítvány van körülé.
Spongya, a szörnyű iszákos, Mindent beszív, a mi árad, Semmit meg nem tart a tölcser, Mindent átöccsát, kiszárad.
A mi tisztá, kifolytatja, S csak seprőt tart meg a szita, — Rosta seprőt áthullatja, Nemes magot fogva tartja.
Ford. Székács József.

Szerkesztői posta.

„Adrienne,” — helyben. — Mindent közlünk s köszönetünk. Nem lehetne e kedves incognito leleplezését éreménylenünk?
A. Urnak, B.-Boszörmény. — Lapzártakor jött: mai számunk a folytatással együtt hozzá.
Erdélyi Imre, Kovács Lajos, Igmándi Miklós, Benedek János uraknál közlekedünk, vannak, — ugyasint törmest nyírókai meg, lapunkat a helybeli főokkólák a bel. önképző, olvasda és tornaegyletet közleményeinek is.
Kisújjalásra. Vagynak mi vallások és ha az emelkedett szellemi merengést megkapjuk az illető napon, közöljük okvetlenül — most már késő.

Felelős szerkesztő: **GÁSPÁR IMRE**
Kiadó tulajdonos: **KUTASI IMRE.**

NYILT-TÉR.
1883-iki friss töltésű szolvai, polenai és luhi Erzsébet ásványvizek

diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők: **Munkácson és Nyiregyházán a központból.**

MARSALKO KÁROLY,
munkácsi urad ásványvizek berleje.

Gáspár Imre.

